

Thema: De uitleg van de Bijbel (versie juni)

Doelstellingen:

1. De leerlingen ontdekken dat er in de tekst van de Bijbel verschillende genres kunnen worden onderscheiden.
2. De leerlingen begrijpen dat het genre van een tekst mede bepalend is voor de manier waarop een gedeelte moet worden uitgelegd.
3. De leerlingen noemen enkele verschillen tussen het Oude en Nieuwe Testament.
4. De leerlingen geven aan welke invloed deze verschillen kunnen hebben op de uitleg van een Bijbelgedeelte.
5. De leerlingen leren hoe Bijbelgedeelten verklaard kunnen worden door ze met elkaar te vergelijken.

Toelichting:

Leerlingen komen in aanraking met allerlei predikers en websites die vaak een willekeurige uitleg geven aan de Bijbel. In deze periode willen we proberen jongeren te helpen begrijpen welke stappen we moeten zetten als we een tekst in het algemeen en een Bijbeltekst in het bijzonder willen verklaren.

De eerste doelstelling is de jongeren er zich van bewust laten worden dat teksten kunnen behoren tot een verschillend genre. We willen hen leren het verschil te zien tussen bijv. een historische beschrijving, een dichterlijke tekst, een wettekst en een brief.

De tweede doelstelling is erop gericht jongeren te laten zien dat verschillende genres ook om een verschillende interpretatie vragen. Bij bepaalde genres, zoals bijv. een historische beschrijving, hebben de woorden betrekking op concrete zaken (gebeurtenissen, personen). Hierdoor zal de uitleg van een dergelijk gedeelte in de regel eerder 'letterlijk' zijn. Bij andere genres, zoals bijv. liederen, zoals de psalmen, of profetieën, hebben de woorden vaak betrekking op niet concrete begrippen (gerechtigheid, trouw bijv.) Hier wordt dikwijls beeldspraak gebruikt en daardoor heeft een tekst vaak ook een figuurlijke of symbolische betekenis.

Met de derde en vierde doelstelling willen we bereiken dat jongeren enig inzicht krijgen in de verschillen tussen het Oude en het Nieuwe Testament. Ook dit speelt bij de uitleg van sommige Bijbelgedeelten een belangrijke rol: wat in het Oude Testament voorgeschreven is, is dat in veel gevallen niet in het Nieuwe Testament.

De laatste doelstelling is jongeren te helpen te leren omgaan met de belangrijke vuistregel dat de Bijbel zichzelf uitlegt: Bijbelgedeelten worden vaak vanzelf duidelijker als we ze vergelijken met overeenkomstige passages.

Werkblad: verschillende tekstgenres

Hier zie je drie verschillende teksten waarin het begrip vuur/brand een verschillende betekenis heeft.

1. De gebruiksaanwijzing van een broodrooster

Lees de volgende aanwijzing zorgvuldig door voordat u het apparaat voor het eerst gebruikt.

- Het apparaat mag alleen worden aangesloten op een geaard stopcontact.
- Brood kan verbranden. Gebruik de broodrooster niet onder of bij ontvlambare voorwerpen, zoals gordijnen.
- Plaats of gebruik het apparaat niet op een heet oppervlak of bij een warmtebron.
- Bedek de roostergleuf niet als u brood roostert.
- Dit apparaat is enkel bedoeld voor huishoudelijk gebruik. De fabrikant aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke schade die het gevolg is van onjuist gebruik.

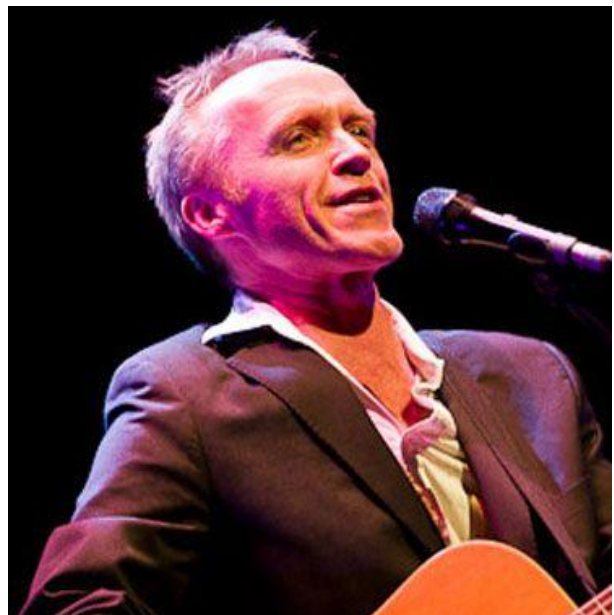

Welke betekenis heeft het woord 'verbranden' in deze tekst?

2. Een lied van Stef Bos

Ik wil vuur, levenslang vuur
Want we leven misschien maar
zevenhonderdduizend uur
En ik wil elk uur vuur

Jij kent de vragen die ik stel
Ik ken het antwoord wat jij geeft
En als ik zwijg en je vraagt wat ik
voel
Dan tover ik met woorden maar ik
draai er omheen

En al die heren die ons regeren, intellectuelen die zich vervelen
Hoor ze praten over alles met gezond verstand

Maar waar is hun hart
Het staat niet meer in brand

Want hun bezieling is dood, het vuur is gedoofd
En idealen zijn verhalen, waar geen mens nog in gelooft
En de tijd sleurt ons mee, naar het einde van de eeuw
En ieder twijfelt maar niemand, niemand schreeuwt
Er is niemand die schreeuwt

Maar de wereld die draait als een gek in het rond
Weg van de hemel, recht in de afgrond
Maar jij en ik, wij mogen ons niet laten vangen
We moeten leven voor een droom, en sterven van verlangen
Ja, jij en ik, dat is alles dat telt, en zolang het hier duurt
Wil ik alleen maar vuur.

Wat betekent 'vuur' en 'brand' in deze tekst?

3. Een krantenbericht

Georges Leekens spreekt in Humo over zijn band die had met Mbark Boussoufa. De coach maakte de opmars van Boussoufa bij AA Gent van kortbij mee.

"De jonge jaren van Boussoufa bij AA Gent weet ik nog heel goed", zegt Leekens in het weekblad. "Ik liet hem zelfs de ramadan doen. Ik liet hem bidden wanneer hij dat nodig achtte. Het gevolg was dat die kerel voor mij door het vuur ging, ik deed zelfs de ramadan met hem mee. Echt waar, of ik deed toch alsof. Misschien ging ik in het geheim een broodje eten." (9 februari 2016)

Wat betekent vuur in de uitdrukking 'door het vuur gaan voor iemand'?

Werkblad: Genres herkennen in de Bijbel

We onderscheiden in de Bijbel hoofdzakelijk de volgende genres ('soorten') tekst:

Historische beschrijving

1 Samuël 16:1 'De HEER vroeg aan Samuël: 'Hoe lang blijf je nog treuren om Saul, die ik als koning verworpen heb? Kom, vul je hoorn met olie en ga voor mij naar Isaï in Bethlehem, want één van zijn zonen heb Ik als koning uitgekozen.'

Lied of dichterlijke tekst

Spreuken 3:1

'Mijn zoon, vergeet mijn lessen niet,
houd in je hart mijn richtlijnen vast.
Ze vermeerderen de dagen van je leven
en geven je vele jaren van geluk.
Mogen liefde en trouw je nooit verlaten,
wind ze om je hals, schrijf ze in je hart.'

Profetische tekst

Jesaja 2:4

'Hij zal rechtspreken tussen de volken, over machtige naties een oordeel vellen. Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal nog het zwaard trekken tegen een ander volk, geen mens zal meer weten wat oorlog is.'

Wettekst

Deuteronomium 15:1

'Elk zevende jaar moet u algemene kwijschelding verlenen. Dat houdt het volgende in: elke schuldeiser moet iedereen die iets van hem geleend heeft zijn schuld kwijschelden; hij mag zijn volksgenoot, zijn broeder, niet tot afbetaling dwingen, want de kwijschelding is afgekondigd in de naam van de HEER.'

In het Nieuwe Testament vinden we in de evangeliën en de brieven de genres soms door elkaar gebruikt.

Marcus 1:16 een tekst uit de evangeliën

'Toen Jezus langs het meer van Galilea liep, zag Hij Simon en Andreas, de broer van Simon, die hun netten uitwierpen in het meer. Het waren vissers. Jezus zei tegen hen: 'Kom, volg Mij, Ik zal van jullie vissers van mensen maken.'

1 Corinthiërs 12:12 een tekst uit de brieven

'Een lichaam is een eenheid die uit vele delen bestaat; ondanks hun veelheid vormen al die delen samen één lichaam. Zo is het ook met het lichaam van Christus. Wij zijn allen gedoopt in één Geest en zijn daardoor één lichaam geworden.'

Openbaring 1:10-13 een profetische tekst

'Ik draaide me om om te zien welke stem er tegen mij sprak. Toen zag ik zeven gouden lampenstandaards, en ertussen iemand die eruit zag als een mens. Hij was gekleed in een lang gewaad en had een gouden band om zijn borst.'

Welke genres herken je

- 1. In Marcus?**
- 2. In Corinthiërs?**
- 3. In Openbaring?**

Werkblad 3 Uitleg van de Bijbel

Verschillende genres: verschillende uitleg

Exodus 2:10 'Toen het (kind) groot genoeg was, bracht ze het naar de dochter van de Farao. Deze nam het kind aan als zijn eigen zoon. Ze noemde hem Mozes, 'want', zei ze, 'ik heb hem uit het water gehaald.'

Psalm 144:7 'HEER, schuif uw hemel open en daal af, raak de bergen aan zodat ze roken. Werp uw bliksem, sla de volken uiteen. Schiet uw pijlen en verdrijf hen. Reik uw hand van omhoog, bevrijd mij, ontruk mij aan de woeste wateren, aan de greep van vreemdelingen..'

Lucas 8:24 Ze maakten Hem wakker en riepen: 'Meester, Meester, we vergaan!' Hij stond op en sprak de wind en de golven bestraffend toe. Daarop ging de wind liggen en kwam het water tot rust.'

Welke genres herken je?

Welke betekenis heeft 'water' in deze gedeelten?

In welk gedeelte wordt 'water' als beeldspraak gebruikt?

Wat bedoelt Jezus met 'water'? Hoe verstaat de vrouw bij de put de woorden van Jezus?

Johannes 4:10,11 Jezus zei tegen haar: 'Als u wist wat God wil geven, en wie het is, die u om water vraagt, zou u hem erom vragen en hij zou u levend water geven! 'Maar heer', zei de vrouw, 'u hebt geen emmer en de put is diep – waar wilt u dan levend water vandaan halen?'

Werkblad 4 Het Oude en Nieuwe Testament

Het Oude Testament

Het eerste deel van de Bijbel wordt het Oude Testament genoemd. 'Testament' betekent in de Bijbel 'verbond' (verdrag). Het is het verbond dat God sloot met Abraham. De boeken van het Oude Testament vertellen over de tijd dat dit verbond gold.

Wat waren de kenmerken van het Oude Verbond?

- a. Het was gesloten met Abraham en zijn nakomelingen, het volk Israël.
Genesis 17:7: 'Ik sluit een verbond met jou en je nakomelingen, met alle komende generaties..'
- b. Israël had de plicht de wet van Mozes na te leven.
Deuteronomium 6:1,2: 'Dit zijn de geboden, wetten en regels die ik u in opdracht van de HEER, uw God, moet leren en die u moet naleven.'
- c. God beloofde Israël het land Kanaän
Genesis 12:7 'De HEER verscheen aan Abram en zei: 'Ik zal dit land aan jouw nakomelingen geven.'
- d. Tot het verbond behoorde een offerdienst en voorschriften op gebied van eten/drinken en reinheid.
Leviticus 16:15: 'Daarna moet hij (de hogepriester) de bok voor het reinigingsoffer van het volk slachten en het bloed naar de heilige ruimte achter het voorhangsel brengen.'
- e. De profeten kondigden aan dat er op een dag verlossing zou komen door de Messias.
Jesaja 9:5,6: 'Een zoon is ons gegeven; de heerschappij rust op zijn schouders. Groot is zijn heerschappij, aan de vrede zal geen einde komen.'

Het Nieuwe Testament

Het tweede deel van de Bijbel heet het Nieuwe Testament. Het vertelt hoe de beloften van het Oude Verbond in vervulling zijn gegaan met de komst van Jezus, de Messias. Hierdoor is er nu een nieuw verbond tussen God en mensen mogelijk geworden.

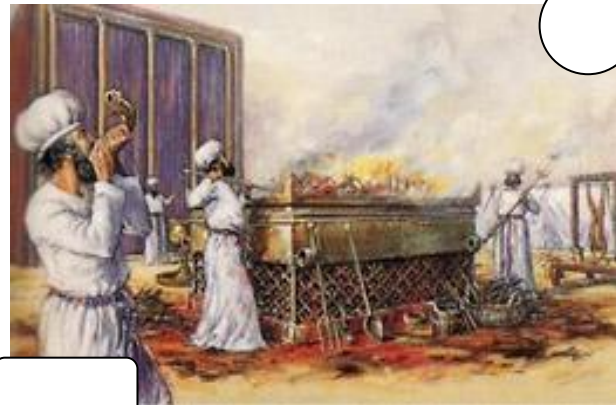

Wat zijn de kenmerken van het Nieuwe Verbond?

- a. Het staat open voor alle volken, alle mensen die in Jezus geloven.
Handelingen 15:7-9: 'Wij (Joden) geloven dat we alleen door de genade van de Heer Jezus gered kunnen worden, op dezelfde wijze als zij (de heidenen, niet-Joden).'
- b. De dood van Jezus maakt verzoening met God mogelijk.
Handelingen 13:38,39: 'U moet dus weten, dat het dankzij hem is dat aan u de vergeving van zonden verkondigd worden; iedereen die op grond van de wet van Mozes geen vrijspraak kon krijgen, wordt door hem geheel vrijgesproken, mits hij gelooft.'
- c. God belooft het eeuwige leven.
Johannes 6:47: 'Waarachtig, ik verzeker u: wie gelooft, heeft eeuwig leven.'
- d. Jezus' offer is de vervulling van de offerdienst, waardoor de rituele voorschriften niet langer nageleefd moeten worden.
Colossenzen 2:16,17: 'Laat niemand u iets voorschrijven op het gebied van eten en drinken of het vieren van feestdagen, nieuwemaan en sabbat. Dit alles is slechts een schaduw van wat komt – de werkelijkheid is Christus.'

Vul bij de onderstaande afbeeldingen het juiste nummer in en geef aan of ze thuishoren bij het Oude (OT) of bij het Nieuwe Testament (NT).

**1 Paulus predikt in Athene   2 Abraham vertrouwt op God
3 Mozes overziet het land   4 Jesaja verkondigt de komst van de
Messias   5 Jezus' kruisiging   6 De Emmaüsgangers   7 De priesters
brengen een offer   8 Mozes en de tien geboden**

Bij de uitleg van de Bijbel is het belangrijk rekening te houden met de tijd waarin een gedeelte geschreven werd en welke betekenis het nu heeft.

Een voorbeeld:
Johannes 8:1-11.

Jezus ging naar de Olijfberg, en vroeg in de morgen was hij weer in de tempel. Het hele volk kwam naar hem toe, hij ging zitten en gaf hen onderricht. Toen brachten de Farizeeën een vrouw bij hem die op overspel betrap was. Ze zetten haar in het midden en zeiden tegen Jezus: 'Meester, deze vrouw is op heterdaad betrap toen ze overspel

pleegde. Mozes draagt ons in de wet op zulke vrouwen te stenigen. Wat vindt u daarvan? Dit zeiden ze om hem op de proef te stellen, om te zien of ze hem konden aanklagen. Jezus bukte zich en schreef met zijn vinger op de grond. Toen ze bleven aandringen, richtte hij zich op en zei: 'Wie van jullie zonder zonde is, laat die als eerste een steen naar haar werpen.' Hij bukte zich weer en schreef op de grond. Toen ze dat hoorden gingen ze weg, een voor een, de oudsten het eerst, en ze lieten hem alleen, met de vrouw die in het midden stond. Jezus richtte zich op en vroeg haar: 'Waar zijn ze? Heeft iemand u veroordeeld?' 'Niemand, heer,' zei ze. 'Ik veroordeel u ook niet,' zei Jezus. 'Ga nar huis, en zondag vanaf nu niet meer.'

Wat is de straf voor een overspelige vrouw in het Oude Testament?

Leviticus 20:10 'Wie overspel pleegt met een getrouwde vrouw, een vrouw die een ander toebehoort, moet ter dood gebracht worden. Beide echtbrekers moeten worden gedood.

Welke uitspraak doet Jezus over deze vrouw?

Kun je bedenken waarom Jezus dit kon zeggen?

Wat is het verschil tussen het omgaan met overspel in het OT en in het NT?

Werkblad 5 Bijbelteksten met elkaar vergelijken: Mattheüs 5:38-42

Hier zie je een voorbeeld hoe je bij de uitleg van een Bijbelgedeelte gebruik maakt van andere gedeelten. Kun je dit Bijbelgedeelte verklaren?

Uit het Oude Testament:

Exodus 21:22-24 'Wanneer twee mannen aan het vechten zijn en een van hen raakt een zwangere vrouw met als gevolg dat zij een miskraam krijgt, maar zij heeft verder geen letsel opgelopen, dan moet een boete worden geëist. Heeft ze wel een ander letsel opgelopen, dan geldt: een leven voor een leven, een oog voor een oog, een tand voor een tand, een hand voor een hand..'

"Jullie hebben gehoord dat er gezegd werd; "Een oog voor een oog en een tand voor een tand." En ik zeg jullie je niet te verzetten tegen wie je kwaad doet, maar wie je op de rechterwang slaat, ook de linkerwang toe te keren. Als iemand een proces tegen je wil voeren en je onderkleed wil afnemen, sta hem ook je bovenkleed af. En als iemand je dwingt één mijl met hem mee te gaan, loop er dan twee met hem op. Geef aan wie iets van je vraagt, en keer je niet af van wie geld van je wil lenen." Mattheüs 5:38-42

Uit een ander evangelie:

Lucas 6:27-29 Tot jullie die naar mij luisteren, zeg ik: heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten, zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen. Als iemand je op de wang slaat, bied hem dan ook de andere wang aan, en weiger iemand die je je bovenkleed afneemt, niet ook je onderkleed.

Uit een ander deel van het Nieuwe Testament

Romeinen 12:17-21 Vergeld geen kwaad met kwaad, maar probeer voor alle mensen het goede te doen. Neem geen wraak, geliefde broeders en zusters, maar laat God uw wreker zijn. Maar als uw vijand honger heeft, geef hem dan te eten, als hij dorst heeft, geef hem dan te drinken. Dan stapelt u gloeiende kolen op zijn hoofd. Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.

Werkblad 6 Bespreek met elkaar:

a. Gelden de strafwetten over de Kanaänieten ook nog vandaag?

Deuteronomium 7:2 'Wanneer de HEER, uw God, u de overwinning op hen schenkt, moet u hen doden. U mag geen vredesverdrag met hen sluiten en hen niet sparen.

b. Moeten de reinheids- en voedselwetten uit de wet van Mozes vandaag nog nageleefd worden?

Deuteronomium 14:3-8 'Maar dieren die alleen herkauwen of alleen gespleten hoeven hebben, mag u niet eten. Kamelen, hazen en klipdassen zijn herkauwers, maar hebben geen gespleten hoeven; daarom gelden ze voor u als onrein. En zwijnen hebben wel gespleten hoeven maar herkauwen niet, daarom gelden ze voor u als onrein.

c. Hoe moeten we woorden in de bergrede van Jezus interpreteren? (Mattheüs 5:38-48)

d. Waarom geldt het grootste gebod des te meer voor wie in Jezus gelooft?

Lucas 10:27 'Hebt de HEER, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht en met heel uw verstand en uw naaste als uzelf.

1 Johannes 2:6 Wie zegt in hem te blijven, behoort in de voetsporen van Jezus te treden.

